

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MEGEP

**(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)**

RADYO-TELEVİZYON

HABER ÇEKİMİ

ANKARA,2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	3
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	5
1. HABER ÇEKİM ÖNCESİ HAZIRLIKLARI	5
1.1. Kameranın Genel Hazırlığı	5
1.2. Kayıt Ortamlarının Hazırlanması	6
1.3. Objektiflerin Hazırlanması	8
1.4. Bataryaların Hazırlanması	8
1.5. Işık Malzemelerinin Hazırlanması	9
1.6. Mikrofonların Hazırlanması	10
1.7. Habere Giderken Bulundurulması Gereken Diğer Araç Gereçler	11
UYGULAMA FAALİYETİ	12
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	13
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	14
2. HABER ÇEKİMİ YAPILMASI	14
2.1. Çekim Yerine Ulaşılması	14
2.2. Konum Tespiti Yapılması	14
2.2.1. Tek Kamera ile Yapılan Röportaj	16
2.2.2. İki Kamera ile Yapılan Röportaj	17
2.2.3. Üç Kamera ile Yapılan Röportaj	18
2.3. Ortama Uygun Kamera Ayarları Yapılması	18
2.4. Görüntüye Time Code Döşemek	19
UYGULAMA FAALİYETİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	21
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	22
3. HABER ÇEKİMİ SONRASI YAPILAN İŞLEMLER	22
3.1. Haber Merkezinde Çalışan Kameramanın Çekim Sonrası İşlemleri	22
3.1.1. Haber Merkezine Dönülmesi	22
3.1.2. Kasedin Etiketlenmesi ve Aktarılması	22
3.2. Taşrada Çalışan Kameramanın Çekim Sonrası Yaptığı İşlemler	23
3.2.1. Görüntülerin Merkeze Gönderilmesi	23
UYGULAMA FAALİYETİ	26
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	27
MODÜL DEĞERLENDİRME	28
CEVAP ANAHTARLARI	29
KAYNAKÇA	30

AÇIKLAMALAR

KOD	213GIM128
ALAN	Radyo-Televizyon
DAL/MESLEK	
MODÜLÜN ADI	Haber Çekimi
MODÜLÜN TANIMI	Bu modül, haber çekimi için gerekli kamera, kayıt ortamı, batarya, mikrofon ve ışık malzemesi hazırlıklarını, çekim yerinin özelliklerine göre kamera konumlandırılmasını ve ayarlarının yapılmasını, çekimin gerçekleştirilmesi, görüntülere iz eklenmesi, çekim sonrası haberin merkeze ulaştırılması ile ilgili bilgileri içeren öğretim materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Temel kamera-1, Temel kamera-2 ile Çekim hazırlıkları 1, Çekim Hazırlıkları 2 modüllerini almış olmak
YETERLİK	Haber çekimi yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında kamerayı TV yayıncılığı standartlarına uygun aktüel çekim yapabileceksiniz. Amaçlar 1. Kamerayı ve aksesuarlarını haber çekimine hazırlayabileceksiniz. 2. Ortama uygun kamera ayarlarını yaparak haber çekimi yapabileceksiniz. 3. Haber kasedinin aktarım veya gönderimini yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	ORTAM: Atölye ortamı, çeşitli dış mekânlar DONANIM: Kameralar, mikrofonlar, video kasetler, ses ve görüntü aktarım kabloları, ayaklık, objektifler, kamera aksesuarları, tepe ışığı, kayıt ortamları.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda size ölçme aracı (uygulama, soru-cevap) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Haberler günümüzde televizyon yayıncılığının en önemli program türlerinden biridir. Ciddi yayın yapan televizyon kanallarının prestij programlarının başında ana haber ve diğer haber programları gelir. Bir televizyon kanalı habere ne kadar önem verirse ve bu haberler ne kadar çok izlenirse kanal o kadar değer kazanır.

Haberlerin televizyon kanalları için bu kadar değerli olması, haberlere verilen önemi de arttırmıştır. Konusundan, içeriğine ve görüntülerine kadar haberlerin her unsuru önemlidir. Televizyon yayıncılığında görüntü ana unsur olduğu için çekilen haber görüntüleri de iyi olmalıdır. Haberde geçen herşeyin iyi ve kaliteli olarak gösterilmesi zorunludur. Bu görüntüleri çekmek de haber kameramanının görevidir.

Haber kameramanı çekime gitmeden önce kamerasını hazırlamalıdır. Konuya uygun objektifleri ve filtreleri belirleyip almalıdır. Kamera bataryalarını kontrol etmeli ve doldurmalıdır. Çekimde gerekli olabilecek ışıklandırma araçlarını çekim özelliğine göre seçmelidir. Ses kaydı için mikrofonu çekime götürmelidir. Ayrıca haber çekimi sırasında gerekli olabilecek kamera ayaklığı gibi diğer kamera aksesuarlarını da yanına almalıdır.

Haber kameramanları genelde muhabirlerle birlikte çalışırlar özel durumlarda yalnız çalışmaları da gerekebilir. Haber çekimine genelde kanalın ulaşım birimiyle gidilir. Olay yerine varıldığında önce çekim için en uygun yer tespiti yapılmalıdır. Daha sonra kamera ayarları yapılmalı ve çekim gerçekleştirilmelidir.

Çekim bittikten sonra haber merkezine geri dönülür kaset muhabire teslim edilir. Muhabir yazdığı habere göre haber kurguda görüntüleri kurgular ve haberi yayına hazır hale getirir. Eğer kameraman merkezde değil de taşrada çalışıyorsa görüntüleri kargo, İnternet veya uydu yoluyla merkeze gönderir.

Bu modül ile size haber kameramanlığı, haber kameramanının çekim öncesi ve sonrası yaptığı işler hakkında bilgiler verilmiştir. Bu modül sonunda istenilen özelliklerde haber çekimi yapabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyet ile gerekli ortam sağlandığında kamerayı ve aksesuarlarını haber çekimi için hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sevgili öğrenci, bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Çekime gitmeden önce hangi hazırlıklar yapılmalıdır araştırınız.
- Haber çekiminde kullanılan yardımcı materyallerin özelliklerini araştırınız.

Bulduğunuz sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşıp karşılaştırınız.

Araştırma işlemleri için okulunuzun teknik imkânlarını kullanabilir, kamera satan firmaların İnternet sitelerini ziyaret edebilir, televizyon kuruluşlarını ve yapımcı şirketleri ziyaret edebilirsiniz.

1. HABER ÇEKİM ÖNCESİ HAZIRLIKLARI

1.1. Kameranın Genel Hazırlığı

Kamera ile çekime başlamadan önce mutlaka kamera genel bir kontrolden geçirilmelidir. Kamera sadece tek kullanıcıya ait ise ve son yapılan çalışmadan sonra temizlenip bakımı yapıldıktan sonra kutusuna yerleştirilmişse belki gözle muayene bile yeterli olabilir. Ancak kamera birçok kullanıcı tarafından kullanılıyor ve işi bittikten sonra dolabına kaldırılıyorsa mutlaka kameraman veya asistanı tarafından yeni yapılacak çalışmaya hazırlanmalıdır.

Kamerayı bir çok kişi paylaşarak kullanıyorsa, kamerayı en son teslim eden kişinin bazı ayarları kendi çekim ölçülerine göre yapması normaldir. O kameranın bütün ayarlarını fabrika ayarı gibi sıfırlasa bile kamerayı teslim alarak kullanan kişi buna güvenemez. Kendi ayarlarını yapmak, gereken ayarları ve kamerayı kontrol etmek zorundadır. Kameranın çalışmaya hazırlanması için gereken temizliğin ve bakımın da çekimi yapacak kişi tarafından yeniden yapılması gerekir.

Resim.1.1: ENG Kamera

Aksi takdirde objektifte temizlik sırasında kalan bir lekeden, kamera ayarlarının yanlışlıkla bir değerde kalmasından bir önceki kameraman sorumlu tutulamaz. Her kameramanın çekimden önce kendi ayarını yapması gerekir.

Yapılması gereken ilk bakım temizliktir. Gövde, objektif ve vizör lastiği temizlenmelidir. Objektif yatağından çıkarılarak arkadaki lens temizlenir. Vizör lensleri temizlenir. Kamerayı her kullanıcı kendi gözüne göre ayarladığından vizörün diyoptri ayarı yapılır.(Ayrıntılı bilgi için “Çekim Hazırlıkları 1” Modülüne bakınız.)

Kamera çalıştırılarak normal çalışıp çalışmadığı denetlenir. Kameranın çeşitli hızlarda çekim yaparak doğru çalışıp çalışmadığı denir. Elektronik kameralara bant takılarak basit bir kayıt yapıp okunmalıdır. Kameranın video çıkışı, monitöre bağlanarak kontrol edilir.

Eğer sesçi yoksa ses kanalları kontrol edilerek bir ses deneme kaydı yapılır. Bu sayede ses kaydı ve mikrofon da kontrol edilmiş olur.

1.2. Kayıt Ortamlarının Hazırlanması

Günümüzde kameralar da çok farklı kayıt ortamları kullanılabilir. Bunlar çeşitli formatlardaki kasetler olabildiği gibi DVD’ler ve kamera sabit diskleri de olabilmektedir. Kameradan kasete kayıt yapılıyorsa çekime gitmeden önce alınan kasetin içeriklerine bakılması gerekmektedir. Kasetin içinde önemli görüntüler varsa bu bölümlere kayıt yapılmamalıdır. Bu bölümler geçildikten sonra ileride önemsiz görüntülerin veya boş bölümlerin olduğu yerlere kayıt yapılmalıdır.

Kasete kayıt yapabilmesi için kayıt emniyet dilinin sağlamlığı kontrol edilmelidir. Kayıt emniyet dili sağlamsa kasete kayıt yapılabilir. Kasetin baş kısmında bulunan ve kayıt yapılamayan 20- 25 saniyelik beyaz bölümü kasedi ileriye sararak geçmek gerekir.

Resim 1.2: Video kaset

Kameraya takılan kasedin başına 30 saniyelik renk çubuğu (colour bar) kaydı yapılmalıdır. Bu bar kaydı kameranın üzerinde yapılır. Renk barı alındıktan sonra kullanılan kasedin sarma işlemi okuyucu veya kayıt cihazıyla yapılmışsa tekrar bar almaya gerek yoktur. Çünkü elektronik cihaz onu renk barının olduğu yere kadar otomatik olarak geri sarar, barlı kısım aynen korunmuş olur.

Resim 1.3: Color bar

Son yıllarda üretilen bazı dijital kameralarda çekilen görüntüler kasetlere değil kamera sabit disk üzerine kaydedilir. Bu görüntülerin en az görüntü kaybıyla kaydedilip saklanabilmesi ve uzun yıllar kullanılabilmesi yayıncı kuruluşlar tarafından tercih edilmelerini sağlamıştır. Sabit diskin hafıza büyüklüğüne göre kameraya çok miktarda görüntü kaydı yapılabilir. Daha sonra bu görüntüler çok kolay olarak bilgisayarlara veya farklı dijital ortamlara aktarılabilir. Sabit disklere kaydedilen görüntüler kamerada kolaylıkla izlenebilir; gerektiğinde görüntüler silinip yerine farklı görüntüler kaydedilebilir. Sabit diskler sayesinde kaset taşıma, kasedi koruma gibi zorluklar aşılmıştır. Aynı şekilde DVD kayıtlarında da kameramanlara çok büyük kolaylıklar sağlanmıştır.

1.3. Objektiflerin Hazırlanması

Haber çekimine çıkmadan önce kamerada kullanılacak objektifler hazırlanmalıdır. Haber çekimlerinde genelde zoom objektifler kullanılır. Çekime gidilmeden önce objektifler temizlenmelidir. Objektif temizliğinde özel kâğıtlar, sıvılar, temizleyiciler kullanılmalıdır. Mercek üzerindeki tozlar, hava üfleyen fırça ile temizlenmelidir. Temizlik hassas yapılmalıdır, sert silme merceğin çizilmesine neden olur. Mercek ortadan dışarıya daireler çizilerek temizlenmelidir. Yağ, parmak izi vb. lekeler özel hazırlanmış mercek temizleyici sıvılar kullanılarak ortadan kaldırılmalıdır.

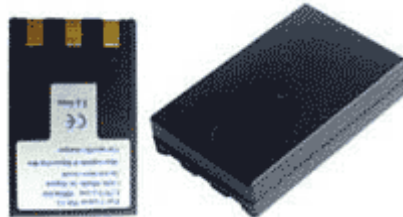

Resim 1.4:Objektif

Çekim dışarıda yapılacaksa hava durumuna göre merceğin korunması gerekir. Koşullara göre merceğin silinmesi gerekebilir bu gibi durumlarda silme malzemelerini çekime götürmek gerekir. Yine objektif filtrelerini de çekim mekânında bulundurmamak çekimin başarısı için önemlidir.

1.4. Bataryaların Hazırlanması

Kameralar çalışmak için elektrik enerjisine gereksinim duyar. Elektrik enerjisinin sabit olduğu yerlerde doğrudan enerjiye bağlanıp çalıştırılabilir. Elektrik enerjisinin doğrudan olmadığı durumlarda veya gezici olmak gerektiğinde ise nikel kadmiyum (Ni-Cd) ve lityum ion (Li-On) adı verilen bataryalardan yararlanılır.

Resim 1. 5:Batarya

Bu kaynaklara, özelliklerine göre şarj cihazlarıyla enerji depolanır. Bataryalara, boşaldıktan sonra tekrar enerji depolanır. Bataryaların,

- Çok uzun süre şarjda kalmamasına
- Tam boşalmadan tekrar şarj edilmemesine
-

dikkat edilmelidir. Bunlara dikkat edilmezse bataryaların ömrü kısalmır. Yapılacak çekimin uzunluğuna göre çekime birden fazla bataryaya götürülmelidir. Bu tip çekimlerde şarj aletinin de çekime götürülmesinde yarar vardır.

Bataryaların kullanımında şunlara dikkat edilmelidir:

- Çekime çıkılmadan önce bataryaların doluluğu kontrol edilmelidir.
- Nemli ve ıslak ortamlarda bulundurulmamalıdır.
- Sert darbelerden korunmalıdır.
- İlk kullanımlarında en az 14 saat şarj edilmelidir.
- Şarjdan çıkarılınca soğumadan kullanılmamalıdır.
- Şarjı bitince soğumadan kullanılmamalıdır.
- Yere düşürülmemeli şok görmemelidir.
- Birden fazla kullanılıyorsa bataryalar numaralandırılmalıdır. Bu sayede dolu ve boş bataryalar ayırt edilebilir.
- Ateşten ve ateşli ortamlardan uzak tutulmalıdır.
- Temizliği kuru veya hafif nemli bezle yapılmalıdır.
- Serin yerde saklanmalı, 10- 30 santigrat derecede şarj edilmelidir.

1.5. Işık Malzemelerinin Hazırlanması

Haber çekimlerinde özellikle ışığın yetersiz olduğu durumlarda loş mekânlar veya gece çekimlerinde kullanılan aydınlatma kaynağı genellikle tepe ışıklarıdır. Tepe ışıkları küçük boyutludur. Tepe ışığı kameranın üstündeki ışık kızığın takılır, kameranın çekim yönünde birkaç metrelik alanı aydınlatır.

Tepe ışıklarının bazı türleri enerjilerini kamera bataryasından alır, bazı türlerinin ise kendi özel bataryaları vardır. Çok enerji harcadıklarından sadece çekim esnasında açık tutulmalıdırlar. Çekim yapılmadığı zamanlarda tepe ışığı kapatılmalıdır.

Tepe ışığı kendi bataryası ile çalışıyorsa, çekime gidilmeden önce bu ışıkların bataryalarının doluluğu kontrol edilmelidir. Çekim öncesinde lambalarının çalışıp çalışmadığı kontrol edilmelidir.

Resim 1.6:Tepe ışığı

Çekim mekânının uygun olduğu durumlarda haber ekibi canlı yayın aracı ile ortama gidebilir. Bu gibi durumlarda daha güçlü ışıklandırma yapılabilir. Işıklandırma için güçlü ışık kaynakları, bunların sehpaları, enerji kabloları çekime götürülebilir. Bu gibi durumlarda ışıklandırma araçları çekime gidilmeden hazırlanmalıdır. Çekim esnasında elektrik kesintilerine karşı malzemelerle birlikte çekim yerine jeneratör götürülmesinde yarar vardır.

Ayrıca kameramanın yanında istenmeyen açılardan objektife giren ışıkları engellemek amacıyla ışık kesici (parasoley) bulundurmasında da yarar vardır.

1.6. Mikrofonların Hazırlanması

Kameraların bir çoğunda kamera üzerinde dâhili mikrofon bulunur. Profesyonel kameralardaki mikrofonlar bağımsız görünümlüdür iptal edilebilir veya çıkartılabilir. Bu mikrofonlar her yönden gelen sesleri kaydettiği için haber çekimi sırasında çok fazla tercih edilmez. Bunların yerine el mikrofonları kullanılır. Profesyonel kameralarda kamera üzerinde bir veya iki mikrofon girişi vardır. İstendiğinde bu mikrofonların aldığı sesler kasette farklı kanallara kaydedilebilir. Mikrofonlar enerjilerini kameradan alırlar, ses seviyeleri kamera üzerinden ayarlanır.

Resim 1.7:Telsiz mikrofon

Haber çekimine çıkmadan önce mikrofonların kontrolü yapılmalıdır. Sesi kaydedip kaydetmediği denetlenmelidir. Çekimin özelliğine göre ortama uygun mikrofon çekime götürülmelidir. Mikrofon kabloları kontrol edilmelidir.

Günümüzde birçok haber çekiminde artık telsiz mikrofonlar kullanılmaktadır. Bu mikrofonlar kameraya özel bir düzeneyle bağlanırlar. Bu mikrofonların da çalışıp çalışmadığı çekim öncesinde kontrol edilmelidir. Çünkü kameraya mikrofon takıldıktan sonra kameranın mikrofon takılan kanalı sesi yalnızca mikrofondan alır. Mikrofon bozuk olduğu takdirde kamera dışardan ses almayacak, çekim sessiz olacaktır.

1.7. Habere Giderken Bulundurulması Gereken Diğer Araç Gereçler

Haber çekimleri çok önemlidir. Çekilecek olayın bir daha tekrar ettirilmesi şansı yoktur. Olayın gerçekleştiği anda çekilmesi gerekir. Bu nedenle çekime giderken aksaklıklara karşı yukarıda saydığımız malzemelerin çalıştığından emin olmalıyız, imkânımız varsa yedeklerini de çekime götürmemiz gerekir. Ayrıca kamera ayağı da çekime götürülmesi gereken önemli aksesuarlardandır. Sesin tekniğine uygun olarak kaydedildiğinden emin olmak için kayıt sesinin kulaklıktan dinlenmesi gerekir. Bunun için de kameraya kulaklık takılması uygun olacaktır.

Kimi zaman çekim mekânındaki ışık ortamı filtre kullanmayı gerektirebilir. Çekim sırasında zor durumda kalmamak için filtreleri de bulundurmak uygun olacaktır.

Resim 1.8:Filtreler

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kamerayı haber çekimine hazırlayınız.➤ Kayıt ortamlarını hazırlayınız.➤ Objektifleri hazırlayınız.➤ Bataryaları doldurunuz.➤ Işık malzemelerini hazırlayınız.➤ Mikrofonları hazırlayınız.➤ Habere gidilirken bulundurulması gereken diğer araç-gereçleri hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kamerayı dikkatli kullanınız.➤ Kayıt ortamlarını dikkatli kontrol ediniz.➤ Objektifleri dikkatli temizleyiniz.➤ Bataryaları şarj ediniz.➤ Işık malzemelerini dikkatli kullanınız➤ Mikrofonları kontrol ediniz.➤ Diğer malzemeleri dikkatli kullanınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

1. Kamera kayıt ortamları,, ve dir.
2. Haber çekimlerinde genelde objektifler kullanılır.
3. Bataryaları şarj ederken şarjda kalmamasına ve tekrar şarj edilmemesine dikkat edilmelidir.
4. Haber çekimlerinde ışığın yetersiz olduğu durumlarda genelde kullanılır.
5. Haber çekimine gitmeden önce kameranın,, ve kontrol edilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayısını belirleyerek kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme sonucunda yanlış cevap verdiğinizizi ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar ediniz.

Cevaplarınız hepsi doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyet ile gerekli bilgiler verildiğinde ortama uygun kamera ayarlarını yaparak haber çekimi yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sevgili öğrenci, bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Habercilerin çekim yerine ulaşırken hangi ulaşım araçlarından yararlandığını araştırınız.
- Haber çekimi için ortamda yapılan hazırlıkları araştırınız.
- Haber çekiminde ahlâk ilkelerini araştırınız.

Bulduğunuz sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşıp karşılaştırınız.

Araştırma işlemleri için okulunuzun teknik imkânlarını kullanabilir, haber ajanslarını ve televizyonların haber merkezlerini ziyaret edebilirsiniz.

2. HABER ÇEKİMİ YAPILMASI

2.1. Çekim Yerine Ulaşılması

Haber çekimleri çok çeşitli yerlerde yapılabilir. Haber çekimlerinde olayın türüne göre önceden haber alınabildiği gibi olay geliştiği anda da haberdar olunabilir. Çekilecek haber, konferans, panel, basın toplantısı, açılış, spor karşılaşmaları ise çekim saati bellidir. Bu gibi haberlerde haber merkezinin ulaşım için ayrılmış araçları ile olay yerine ulaşılır. Habere genelde kameraman ve muhabir birlikte gider. Siyasilerin gezilerini içeren haberler yurt içi ve dışında olabilir bu gibi haberlerde gidecek muhabir ve kameramanlar önceden belirlenir. Ulaşım olanakları gezinin özelliğine göre kara yolu veya hava yoluyla sağlanır.

Yine ani gelişen olaylarda haberciler olay yerine haber merkezinin araçlarıyla ulaşır. Gidilecek yer şehir dışı veya yurt dışı ise hava yoluyla ulaşım sağlanabilir. Bazı olaylarda sel deprem vb. çekim havadan yapılmak zorunda kalabilir. Bu gibi durumlarda haberciler kendi kanalından veya olayın geçtiği bölgeden sağlanan helikopter ile de çekim yapabilir.

2.2. Konum Tespiti Yapılması

Olay yerine gidildiğinde kameranın konumlandırılması çok önemlidir. Haber kameramanının görevi olayı en güzel, en iyi anlatan karelerle ve objektif olarak izleyiciye ulaştırmaktır.

Resim 2.1: Kamera konumlandırma

Bunun için şunlara dikkat etmelidir:

- Kamerayı konumlandırırken iyi bir kompozisyon oluşturabilecek bir yer seçmelidir.
- Işığın geliş yönü ve açısına dikkat edilmelidir.
- Kamera hareketlerini yapabileceği bir yer belirlemelidir.
- Olayın özelliğine göre kamerayla farklı açılardan çekim yapabilecek bir yer seçmelidir.
- Diğer habercilerin veya başka nesnelerin görüş açısına girmeyeceği bir yerden çekim yapılmalıdır.

Resim 2.2: Kamera konumlandırma

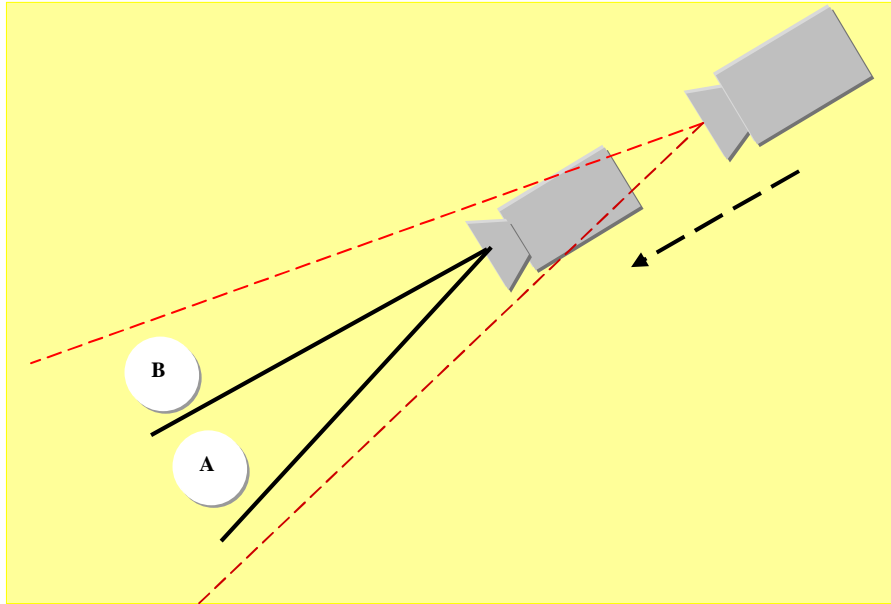
- Hava araçlarını kullanarak çekim yapacaksa çekim yapılan alanı iyi göstermeye çalışmalıdır. Ama bunlara dikkat ederken haber kameramanının unutmaması gereken en önemli nokta olayı görüntülemektir, iyi görüntü çekmek için haber görüntülerini kaçırmamalıdır.

2.2.1. Tek Kamera ile Yapılan Röportaj

Tek kamera ile çekim genellikle, kısa süreli iki kişilik görüşmelerde kullanılır. Açılış ve kapanışı, görüşmeyi gerçekleştiren kişi yapar. Görüntüde zenginlik, kamera hareketi ile sağlanır.

Görüşmenin başında, görüşmeci kameraya dönerek konuşur ve çerçevede yalnızca görüşmeci yer alır. Açılış konuşmasından sonra, görüşmeci konuğa dönerken, çevrinme ya da geriye kaydırma hareketi ile ikisi birlikte çerçeveye alınır. Daha sonra konuk, ileriye kaydırma yapılarak, tek başına çerçeveye alınabilir. Ancak ikisinin çerçeveye alınması, geri kaydırma ile yapılmışsa ikinci sorunun sorulmasına kadar ikisinin birlikte çerçevede yer alması daha doğru olur.

Görüntüyü monotonluktan kurtarmak için kamera ile çevrinme hareketi yapılabilir. Görüşmenin sonuna doğru kamera yeniden geri kaydırma ile çerçeveye ikisini alır ve en sonunda, istenildiğinde sunucuya ileri kaydırma yapılarak sunucunun kapanışı tek başına yapması sağlanır. Burada dikkat edilmesi gereken önemli nokta, çerçevede tek kişi bulunurken, bel çekimi yapılmasıdır.

A: Görüşmeci
B: Konuk

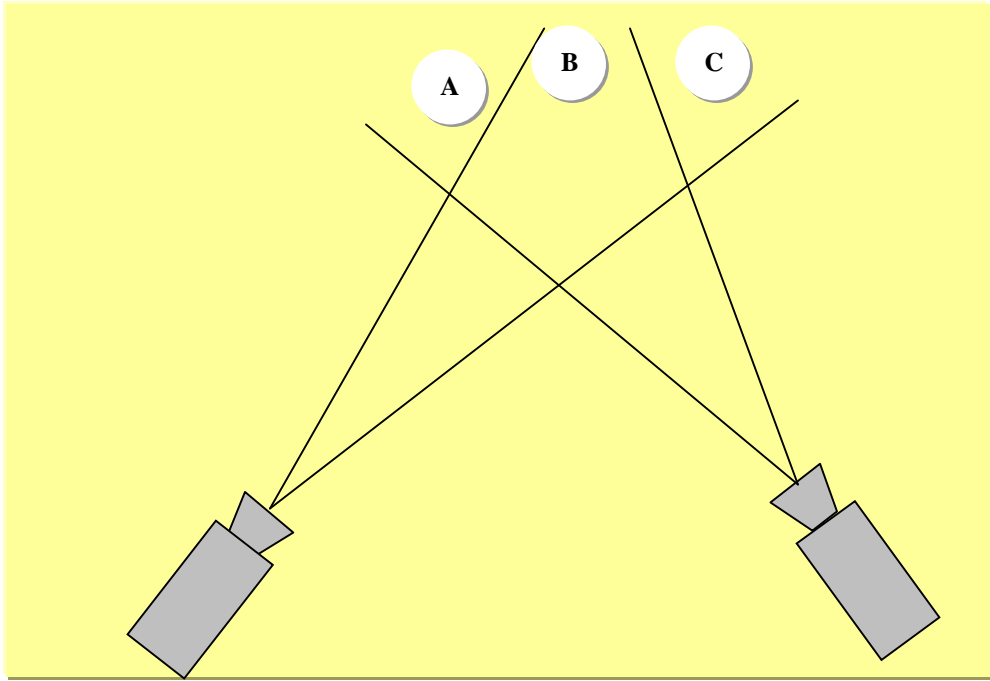
Şekil 2.1: Tek kamera ile röportaj

2.2.2. İki Kamera ile Yapılan Röportaj

İki kişilik görüşmenin iki kamera ile çekiminde, kameraların konumlarının iyi ayarlanmasıyla kamera hareketi en aza indirilir. Kameranın birisi sadece konuğu yakın çekime alırken, diğeri genel olarak görüşmeciyi ve bazen de çevrinme ile farklı açıdan konuğu ya da geri kaydırma ile ikisini birlikte çerçeveye alır.

İki kamera ile çekimde de önce bel çekiminde görüşmeci açılış konuşmasını yapar. Tanıtılırken konuk bel çekimine alınır, ilk soruda ise ikili çekim yapılır. Soruların sorulması sırasında görüşmeci, cevaplama sırasında ise konuk bel çekime alınır. Görüşmenin sonuna doğru ikili çekim yapılır ve görüşmeci kapanış konuşmasını yaparken çerçevede tek görünür.

İki kamera ile üç kişilik görüşme çekimi de yapılabilir. Bu durumda konuklar, görüşmecinin karşısına yan yana oturtulur ve bir kamera sadece konukları ikili ya da ayrı ayrı, diğeri kamera ise görüşmeci ile ortadaki konuğu ayrı ayrı ya da ikili çekim yapmak üzere konumlandırılır.

- A: Görüşmeci
- B: Konuk
- C: Konuk

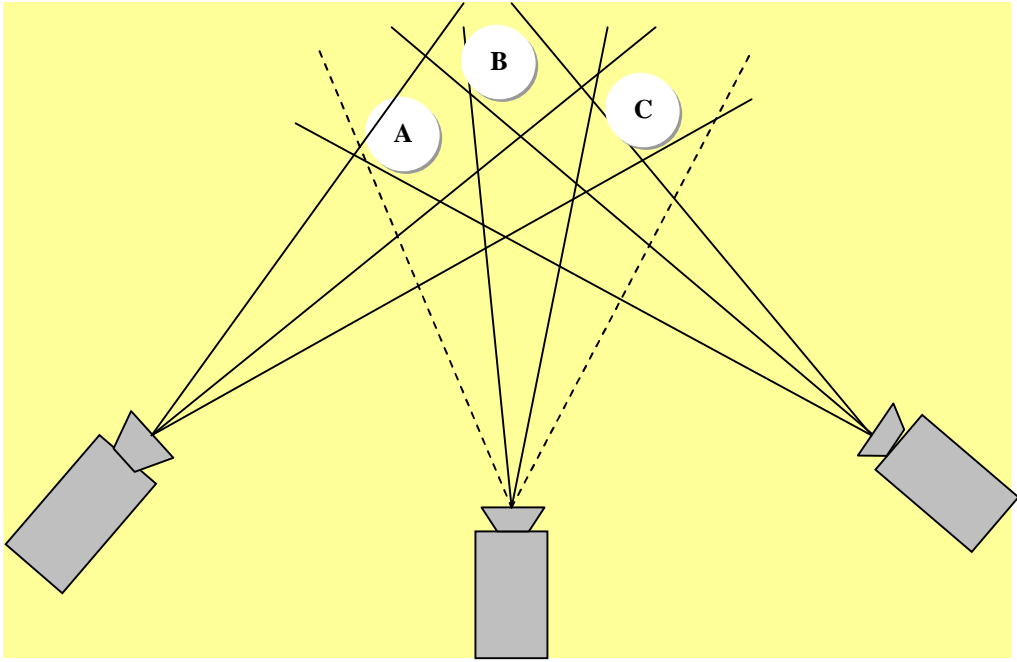
Şekil 2.2: İki kamera ile röportaj

2.2.3. Üç Kamera ile Yapılan Röportaj

Elde olanak varsa, iki konuğun yer aldığı çekimler, üç kamera ile de yapılabilir. Doğaldır ki üç kamera ile daha zengin bir görüntü elde edilir.

Bu durumda, kameranın birisi ağırlıklı olarak birinci konuğa, ortadaki görüşmeciye ve üçüncüsü de ikinci konuğa göre ayarlanır. Ağırlıklı olarak konuklara ayrılan kameralar, ikili ya da üçlü çekimlerle görüntüyü zenginleştirir. Ortadaki kamera ise çoğunlukla görüşme yapan kişiyi tekli çekimde gösterir ve bazen üçlü genel çekim yapar.

Görüşmenin açılış ve kapanışı ile soruların sorulması esnasında ortadaki kamera görüşmeciye bel çekimi ile çerçeveler. İlk sorunun sorulması ve görüşmenin sonunda da bu kamera, üçlü çekim yapar.

- A: Görüşmeci
- B: Konuk
- C: Konuk

Şekil 3.3: Üç Kamera ile Röportaj

2.3. Ortama Uygun Kamera Ayarları Yapılması

Haber kameramanları iyi görüntü elde edebilmek için çok acil durumlar dışında kameranın ayarlarını iyi yapmalıdır. Haber amaçlı olarak farklı mekânlarda farklı ışık değerlerinde çekimler yapılabilir. Bunun için kamera üzerinde ayarlar yapılmalıdır. Kameraman beyaz, zebra, kontrast, shutter, vizör ayarlarını, diyafram ayarını, netlik ayarını yapmalıdır. Bu ayarların kamera üzerinde nasıl yapıldığı daha önceki modüllerde anlatılmıştı.

Fotoğraf 2.3: Kamera ayarları

Haber çekimi sırasında kamera sürekli kayıta kalmaz. Önemli anlarda olayın kaydedilmesi gerektiğinde kameranın kayıt tuşuna basılarak görüntüler kaydedilmelidir. Yapılan röportajlar, kişilerin açıklamaları, olayın gelişiminin önemli anları kaydedilmelidir. Diğer önemsiz ayrıntılar kaydedilmemelidir. Çekim yaparken kişilik haklarını gözetmek gerekir. Kişileri toplum önünde küçük düşürecek, psikolojik sağlıklarını tehlikeye atacak görüntüler kaydedilmemelidir. Kameranın sürekli kayıta tutulması hem bataryanın çabuk bitmesine hem de kayıt ortamının (kaset, bellek gibi) gereksiz yere doldurulmasına neden olur.

2.4. Görüntüye Time Code Döşemek

Time Code yani zaman kodlaması, kameranın kaydettiği (frame) resim karelerinin, baştan sona doğru sayısının, kayıt sırasında bant üzerine kaydedilmesidir. Bu sayede yapılan bir kayıt planının kaç kare olduğu, dolayısıyla ne kadar zamanda kayıt yapıldığı kaydedilmiş olur. Bu bilgi kayıt, montaj ve okuma sırasında kullanılarak çekimin süresi, başlangıç ve bitiş zamanı öğrenilir. Montaj yapılırken hangi kareden itibaren başlanacağı ve biteceği hesaplanır. Bu da haber kurgusu sırasında kolaylık sağlar.

Kameraya her kaset takılışında, eski Time Code değerleri sıfırlanır. Renk çubuğu (color bar) üzerine Time Code döşenir ve resim kaydına geçilir. Böylece bant üzerine Time Code döşenmeye başlanmış olur. Kayıt sırasında bu otomatik olarak devam eder. Bu konu daha önceki modüllerde ayrıntılı olarak anlatılmıştı.

Time Code	Görüntü
01.02.15.05	Başbakanın kürsüye çıkması
00.15.20.07	Seyircilerden genel görüntü
02.10.18.23	Başbakanın ödül vermesi

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Çekim yerine ulaşınız.➤ Çekim yerinde kameranın konumunu tespit ediniz.➤ Kamera ayarlarını yapınız.➤ Haber çekimini gerçekleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kamerayı devrilmeyecek şekilde yerleştiriniz.➤ Kamera ayarlarını yaparken titiz olunuz.➤ Haber çekiminde gereksiz kayıtlardan kaçınınız.➤ Çekim esnasında kompozisyon kurallarına dikkat ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

1. Haber çekiminde kamera konumlandırılırken iyi bir oluşturabilecek bir yer olmasına, geliş yönü ve açısına, yapılabilmesine ve farklı uygulanabildiği bir yer olmasına dikkat edilmelidir.
2. Tek kamera ile röportaj çekimi yaparken görüntüyü kurtarmak için kamera ile çevrinme hareketi yapılabilir.
3. Tek kamera ile röportaj çekimi yaparken dikkat edilmesi gereken önemli nokta çerçevede tek kişi bulunurken yapılmasıdır.
4. Üç kamera ile röportaj çekimi yaparak daha elde edilir.
5. Haber çekimi sırasında çabuk bitmemesi ve çabuk dolmaması için sürekli kayıta kalınmaz.
6. Kasede döşemek haber kurgusu sırasında kolaylık sağlar.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyet ile gerekli bilgiler verildiğinde haber çekimi sonrası haber kayıtlarını haber merkezine ulaştırabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Sevgili öğrenci, bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlardır:

- Haber çekimi sonrası yapılan işlemleri araştırınız.
- Haber merkezinden uzakta çalışan kameramanların çekim sonrası yaptığı işlemleri araştırınız.

Bulduğunuz sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşıp karşılaştırınız.

Araştırma işlemleri için okulunuzun teknik imkânlarını kullanabilir, haber ajanslarını ve televizyonların haber merkezlerini ziyaret edebilirsiniz.

3. HABER ÇEKİMİ SONRASI YAPILAN İŞLEMLER

3.1. Haber Merkezinde Çalışan Kameramanın Çekim Sonrası İşlemleri

3.1.1. Haber Merkezine Dönülmesi

Haber merkezine yakın ortamlarda çalışan kameramanlar, çekim bittikten sonra çok kısa bir sürede merkeze dönmek zorundadır. Haberler en kısa zamanda yayınlanmalıdır. Haber bekletilirse haber değerini yitirebilir. Diğer yayıncı kuruluşlarla da bir yarış içinde olduğu için yapılan haber kayıtları en kısa sürede merkeze ulaştırılmalıdır. Kurgusu yapıldıktan sonrada yayına verilmelidir.

3.1.2. Kasedin Etiketlenmesi ve Aktarılması

Kayıt bittikten sonra kaset kameradan çıkartılır. Kasetin üzerine haberin adı, süresi yazılır. Kaset üzerine yazılan bu bilgilerle kaset haber kurguya gönderilir. Kasetteki bu görüntüler orada başka bir kasete aktarılır.

Muhabir tarafından haber yazıldıktan sonra haber kurguda yazılan haber doğrultusunda kaset kurgulanır. Kasete haber okunur, eklenmesi gereken arşiv görüntüleri, grafikler vb. varsa burada eklenir ve haber yayına hazır hale getirilir.

Resim 3.1: Etiketlenmiş kaset

3.2. Taşrada Çalışan Kameramanın Çekim Sonrası Yaptığı İşlemler

3.2.1. Görüntülerin Merkeze Gönderilmesi

Her yayıncı kuruluşun merkez ve merkeze bağlı taşra temsilcilikleri vardır. Bu temsilcilikler genelde haberle ilgili çalışırlar. Çekilen görüntüler, haberleri de yazıldıktan sonra değişik şekillerde yayıncı kuruluşun merkezine gönderilirler. Zaman burada da çok önemlidir. Çekilen görüntülerin bir an önce yayınlanması gerekmektedir. Bu nedenle temsilciliklerde çalışan haberciler de hızlı çalışıp, bu görüntüleri hızlı bir şekilde merkeze göndermelidirler. Bunun için farklı yollar kullanılmaktadır.

Bu yolları şu şekilde açıklayabiliriz:

3.2.1.1. Kargo ile Gönderim

Çekilen haber görüntüleri, yazılan haberleri ile birlikte kargo aracılığı ile yayıncı kuruluşun haber merkezine ulaştırılabilir. Kargo şirketleri kendi araçları ile bu haberleri en çabuk şekilde merkeze ulaştırırlar.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve yayıncılığın bir yarış haline gelmesi nedeni ile çok fazla tercih edilmemektedir. Yine de taşra temsilciliklerine bağlı il ve ilçelerde çekilen haberler bu şekilde temsilciliğe ulaştırılmaktadır.

3.2.1.2. İnternet Yolu ile Gönderim

Kameralarda dijital yazımlamanın gelişmesi ile birlikte çekilen haber görüntüleri çok fazla kayba uğramadan bilgisayar ortamına aktarılabilir. Taşra temsilciliklerinde çekilen haber görüntüleri bilgisayara aktarıldıktan sonra, yazılan haberi ile birlikte e-mail yolu ile merkeze gönderilir. Merkeze ulaştırılan görüntüler orada yazılan habere göre kurgulanıp yayına hazır hale getirilir.

Resim 3.2: Bilgisayara görüntü aktarımı

3.2.1.3. Canlı Yayın Aracı ve Uplink Sistemi ile Gönderim

Yayıncı kuruluşlar hızlı gelişen önemli olayları oldukları anda canlı olarak izleyiciye ulaştırmak zorundadır. Olayların olduğu anda yayınlanması, izleyiciyi olayın içine katar ve heyecanlandırır. Önemli gelişmeler, basın toplantıları, konferanslar, spor karşılaşmaları, yarışmalar, mitingler olabilir.

Resim 3.3: Canlı yayın aracının içi

Canlı yayınlarda olay yerine gelindiğinde ilk olarak kameranın canlı yayın aracına bağlantısı yapılır. Canlı yayın aracından görüntü ve sesler antenler aracılığı ile kuruma gönderilir. Kurum gerekirse hemen yayına verir, gerekirse kurgulayarak daha sonra yayınlar. Canlı yayın araçları bir rejî odası gibi donatılmıştır; içinde resim seçme masası, ses mikseri monitörler bulunur. Canlı yayın aracında seçilen ses ve görüntüler antenler aracılığı ile merkeze gönderilir.

Resim 3.4:Canlı yayın aracı

Up link sistemleri ile de haberciler tarafından kaydedilen görüntü ve sesler antenler aracılığıyla merkeze gönderilir. Daha çok yayıncı kuruluşların veya haber ajanslarının temsilciliklerinden merkeze haber göndermek için kullanılır.

Resim 3.5:Up link

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Haber kasetini haber merkezine ulaştırınız.➤ Haber kasetini etiketleyiniz ve başka kasete aktarınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Haber görüntülerini İnternet yöntemi ile merkeze ulaştırınız.➤ Haber kasetini doğru etiketleyiniz ve eksiksiz aktarınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME SORULARI

Aşağıdaki soruların cevaplarını **doğru** ve **yanlış** olarak değerlendiriniz **veya boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.**

1. () Haber bekletilirse haber değerini yitirir
2. Kasedin üzerine haberin,öncelikli olarak yazılmalıdır.
3. () Canlı yayın aracından görüntü ve sesler, antenler aracılığıyla kuruma gönderilir.
4. () Up link sistemleri ile haberciler tarafından kaydedilen görüntü ve sesler antenler aracılığıyla merkeze gönderilir.
5. Taşra temsilciliklerinde çekilen haber ve görüntüleri,,, yolu ile merkeze gönderilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer faaliyete geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül ile kazandığınız yeterliği aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
1. Haber öncesi kamera ve ekipmanları hazırlamak.		
A) Kamerayı haber çekimine hazırladınız mı?		
B) Kamera kayıt ortamlarını hazırladınız mı?		
C) Bataryaları hazırladınız mı?		
D) Işık malzemelerini hazırladınız mı?		
E) Mikrofonları hazırladınız mı?		
F) Habere giderken gereken diğer araç gereçleri hazırladınız mı?		
2. Haber çekimini gerçekleştirmek.		
A) Çekim yerine ulaştınız mı?		
B) Konum tespiti yaptınız mı?		
C) Ortama uygun kamera ayarlarını yaptınız mı?		
D) Çekimi gerçekleştirdiniz mi? ?		
3. Görüntüyü merkeze ulaştırmak.		
A) Haber kasedini merkeze ulaştırdınız mı?		
B) Kaseti etiketlediniz mi?		
C) Kaseti aktardınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

Modülü tamamladınız, tebrik ederiz. Öğretmeniniz size çeşitli ölçme araçları uygulayacaktır. Öğretmeninizle iletişime geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

Cevaplarınızı cevap anahtarları ile karşılaştırarak kendinizi değerlendiriniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 CEVAP ANAHTARI

1-	Kaset – DVD - kamera sabit diskleri
2-	Zoom
3-	Çok uzun süre – tam boşalmadan
4-	Tepe ışığı
5-	Ayarları – temizliği – çalışması – kayda girip girmediği

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 CEVAP ANAHTARI

1-	Kompozisyon – ışığın – kamera hareketleri – çekim açılarının
2-	Monotonluktan
3-	Bel çekimi
4-	Zengin görüntü
5-	Bataryanın – kayıt ortamlarının
6-	Time Code

ÖĞRENME FAALİYETİ 3 CEVAP ANAHTARI

1-	D
2-	adı, süresi
3-	D
4-	D
5-	e-mail,kargo, uplink

KAYNAKÇA

- KIVANÇ Oya, Radyo Televizyon Haberciliđi, Devlet kitapları, Ankara, 2001.
- AKSU Ülkü, Yayınlanmamış Ders Notları.